

INGEZONDEN.

De redactie behoudt zich voor, ter bevordering van spoedige plaatsing der stukken, zoo noodig eenige bekorting aan te brengen.

OESTROGENE STOFFEN OF OVARIUMEXTRACTEN?

Uit het artikel van collega dr. W. M. G. SCHELLEKENS (dit *Tijdschrift*, 9 Maart 1940), blijkt dat de stilbeen-paerparaten per os dezelfde gunstige oestrogene werking ontplooiën als folliculine. Zij bezitten echter blijkbaar ook de bekende nadeelen van het folliculine.

Deze nadeelen heb ik verleden jaar aan een beschouwing onderworpen (*N.T.v.G.*, 16 September 1939), waarbij ik naar aanleiding van de ervaringen, welke ik in de practijk heb opgedaan, tot de conclusie ben gekomen, dat bij uitvalverschijnselen een stabiel totaal extract, en wel crinex, voordeelen biedt boven follikelhormoon. De nieuwe stilbeen-paerparaten maken, volgens SCHELLEKENS, evenals de therapie met hogere doses menformon, een nauwkeurige waarneming noodzakelijk, evenals een zorgvuldige, bij voorkeur klinische, contrôle van de werking. SCHELLEKENS eischt vooral van den medicus practicus de grootste voorzichtigheid bij de toepassing van deze nieuwe paerparaten.

Dezelfde waarschuwing hebben wij reeds uit Amerika vernomen¹⁾; SHORR schrijft, dat hij bij 80 pCt. der door hem met stilbeen-paerparaten behandelde patiënten vergiftigingsverschijnselen heeft waargenomen, en wel onafhankelijk van de grootte der toegediende doses. Hij adviseert derhalve de stilbeen-paerparaten uitsluitend in de kliniek te gebruiken, daarenboven nog onder bijzondere contrôle. De Council on Pharmacy and Chemistry heeft drie maanden geleden eveneens het algemeene gebruik van stilbeen-paerparaten tot nader order afgeraden, zooals vermeld in het *N.T.v.G.* van 24 Februari j.l.

Naar aanleiding van deze bezwaren voel ik mij genoopt nogmaals de aandacht te vestigen op de onschadelijke en doeltreffende werking van de natuurlijke producten (ovarium-totale extracten). Het is mijns inziens nog niet voldoende doorgedrongen, dat het eenige bezwaar tegen de toepassing van totale extracten is opgeheven sinds stabiele extracten terstond na het slachten uit de klier kunnen worden gemaakt. Daarbij komt nog, dat de totale extracten nooit klachten hebben veroorzaakt.

Zoolang wij pas met behulp van het door de therapie bereikte resultaat de juiste diagnose kunnen stellen — hetgeen dikwijls bij ovariumstoornissen het geval is — lijkt het mij wenschelijk geen paerparaat voor te schrijven, dat schadelijk zou kunnen zijn, en zeker niet op het spreekuur.

In den laatsten tijd is de toepassing van de stabiele totale extracten dan ook meermalen gunstig beoordeeld, waarbij de goede resultaten objectief werden vastgesteld, doch wetenschappelijk onverklaarbaar werden genoemd. Waarom zou men niet de meest voor de hand liggende verklaring aanvaarden, namelijk dat het geven van de klier zelf met haar verschillende hormonale stoffen op physiologische wijze het gestoorde endocrine stelsel in evenwicht brengt? Alleen niet, omdat het extract geen oestrus opwekt bij de gecastreerde en dus physiologisch veranderde muis? En waarom zouden wij ons juist bij de behandeling van endocrine stoornissen uitsluitend houden aan de proeven, welke bij dieren zijn genomen en niet aan de ervaringen in de practijk opgedaan?

Sinds mijn mededeeling betreffende crinex heb ik mijn ervaringen met dit extract bij rheumatische aandoeningen, fluor, fibromatosis, congesties en andere verschijnselen van de menopause kunnen uitbreiden en blijvende gunstige uitkomsten geboekt bij onregelmatige menses.

Haarlem, 18 Maart 1940.

M. SCHOLTENS.

1) *Journ. of the American medical Assoc.*, 23 Dec. 1939.